

V. U.: Eddy Praet
Watermolenstraat 115
9500 GERAARDSBERGEN
Tel: 054415950

TUINIEREN

MAANDBLAD (verschijnt niet in augustus)

Maand: **november 2021**
Postkantoor GERAARDSBERGEN I
P 508040

KON. MIJ WERK DER VOLKSTUINEN
vzw GERAARDSBERGEN

Voorzitter: André Depelseneer
Zikastraat, 85 9500 Geraardsbergen
Tel.: 054411906
Rekeningnummer: **BE86 9733 7216 1550**
KBO: 0411.014.239
RPR: afdeling Oudenaarde
volkstuinten.gbergen@gmail.com
www.volkstuinengeraardsbergen.be

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

Terug naar af

Op de bestuursvergadering van begin november **is beslist om zowel de voordracht van 26 november als het spaghetti-festijn op 19 december te annuleren**. Het is opnieuw hetzelfde gekende verhaal als vorig jaar. Toen moesten we zelfs onze eerst geplande voordracht na de coronauitbraak in oktober schrappen, veel verder zijn we nu ook niet geraakt. Er worden voorlopig geen binnenactiviteiten meer gepland. Van zodra dit opnieuw verantwoord is, wordt dit uiteraard herbekeken. In afwachting plannen we **in het voorjaar van 2022** wel een paar **buitenactiviteiten**. We denken hierbij aan een **snoeidemonstratie op pitfruit** (appel, peer) in maart, een **tuinaanleg- en plantendag** op het volkstuinpark in de Sint-Martensstraat en een **opentuintag** op het volkstuinpark Sportkring, beide in de maand mei.

Hernieuwen van het lidmaatschap

Vorig jaar bleven jullie trouw aan onze vereniging, waarvoor onze oprechte dank. We konden jullie daar bijzonder weinig voor aanbieden en zo was het ook afgelopen jaar. Weet echter dat de intentie er was en nog steeds is om activiteiten te organiseren. Alleen moet het in alle veiligheid voor ieders gezondheid kunnen doorgaan.

En zo kloppen we alweer aan voor het hernieuwen van uw lidmaatschap. De uitnodiging hiervoor en voor deelname aan de groepsbestelling ontvangt u begin december in uw brievenbus en/ of via mail. De organisatie van een groepsbestelling doen we niet voor ons plezier. Het is voor jullie bedoeld! Maak er dus gebruik van en neem even de tijd om onze bestellijst en de zaadcatalogus van 'van der Wal' door te nemen. Wie geen bestellijst en/of zaadcatalogus ontvangen heeft en toch graag zou bestellen, kan een mailtje sturen naar volkstuinten.gbergen@gmail.com. Wij sturen u dan in antwoord op uw vraag de nodige documenten in bijlage.

De betaling van het lidgeld en van uw eventuele bestelling kan ENKEL gebeuren door overschrijving op ons **NIEUW** rekeningnummer **BE86 9733 7216 1550**.

Indien u een bestelling wenst te maken, dan vindt u in uw buurt ongetwijfeld wel een bestuurslid, waar u uw bestellijst in de brievenbus kunt stoppen. Of nog beter, stuur uw bestelling door naar ons mailadres: volkstuinten.gbergen@gmail.com.

- Het lidgeld voor particulieren met een tuin aan huis bedraagt **11 €**.
Wie bijkomend een abonnement wenst op het magazine 'Tuinhier' betaalt **30 €** (11 € lidgeld voor de vereniging en 19 € voor het abonnement). U ontvangt dan naast onze lidkaart ook een lidkaart van 'Tuinhier' (ingesloten in het eerste nummer van het magazine).
 - Het lidgeld voor de groepstuinen, met inbegrip van het abonnement op het magazine 'Tuinhier' (uitgave van Tuinhier Vlaanderen vzw), bedraagt:
 - Voor een tuintje in de Sint-Martensstraat **36 €**
 - Voor een tuintje op Sportkring **34 €**
 - Voor ieder bijkomend perceel betaalt u **17 €** (Sint-Martensstraat) of **15 €** (Sportkring)
- Wie een tuintje heeft, waarop een tuinhuus van de vereniging staat, betaalt jaarlijks **25 € huurgeld**

AANDACHT:

Belangrijk bericht aan de deelnemers van de clubreis naar Heidelberg 2022 op volgend blad!

**Sint-Jozefsinstituut
" 't Karmelieten "**

Karmelietenstraat 57
9500 Geraardsbergen

tel: 054/41 07 10 – 054/412 412

**BuBaO De
Mozaïek**

Boelarestraat 3
9500 Geraardsbergen
tel: 054/41 83 50

De twee voorgestelde verblijfsperiodes zijn in het hotel in Schwetzingen gereserveerd. Er ontbreken nog een paar vaste afspraken voor bezoeken. Daarom zal het volledige reisprogramma met de aangepaste prijs, pas in het clubblad van december als bijlage gepubliceerd worden. Laat ons duimen dat tegen volgende zomer de corona-hemel terug uitgeklaard mag zijn.

TER HERINNERING:

- **1e reis: van vrijdag 17 tot en met maandag 20 juni 2022**
- **2e reis: van vrijdag 8 tot en met maandag 11 juli 2022**

Opmerking hierbij: wie graag omruilt kan dit gerust doorgeven en ook bijkomende inschrijvingen zijn momenteel nog mogelijk. E-mail: yolandegodys@hotmail.com of tel. 054/422088.

Met genegen volkstuingroetjes,
de inrichters André en Yolande

Een beetje geschiedenis

Witloof is een Vlaamse (toevallige) ontdekking, waar we terecht trots op mogen zijn. Het voert ons terug naar de prille jaren van het ontstaan van België. Rond 1850 verschijnt het eerste witloof al op de Brusselse markt. Door selectie trachtte men steeds betere kwaliteit en opbrengsten te bekomen, een ontwikkeling die trouwens nog steeds doorgaat. Een zekere Bresiers, van de botanische tuin in Schaarbeek, speelde daar in de aanvangsfase een voorname rol in. De echte doorbraak kwam er in 1890, toen men ook witloof exporteerde naar de Parijse hallen.

Tot daar het verhaal van Herman over het ontstaan van de witloofteelt.

Ik ontvang een hierbij aansluitend verhaal van een trouwe lezer, waarvoor mijn oprechte dank. En dit wil ik graag met jullie wil delen.

" Van de voordracht gegeven door Herman de Waele over het thema 'witloof' en soms door de spreker op een ludieke wijze gebracht heb ik genoten", zo begint het.

Alleen was ik een beetje teleurgesteld dat Herman enkel over het ontstaan van de witloofcultuur rond Brussel met vol lof sprak. Ook in ons deel van de provincie en meer bepaald in Zuid-Oost Vlaanderen was er iemand die het witte goud introduceerde. In de landelijke gemeente Letterhoutem was er een zekere Jan de Pauw, gekend als 'Jantje Witloof' die rond de jaren 1900 witloof begon te telen. In en rond de fusiegemeente Sint-Lievens-Houtem is de lichte zandleemgrond uitermate geschikt voor de teelt van witloof.

Tot de jaren 60 van vorige eeuw werd enkel grondwitloof geteeld in deze fusiegemeenten en tot dan waren deze gemeenten sterk op de landbouw gericht. Voor alle duidelijkheid: het witloof werd ook in aanpalende gemeenten met dezelfde grondstructuur geteeld.

Ik citeer enkel de gemeente Letterhoutem waar er ook een soort van toeleveringsindustrie rond de witloofteelt ontstond. Onder andere twee smederijen waarvan er één een patent genomen heeft op de constructie van de verwarmingskachels en buizen. De andere smid legde zich vooral toe op het vervaardigen van ijzeren golfplaten, in het plaatselijke dialect 'taulden' genoemd.

Het water dat door de witloofkaders stroomde werd verwarmd door het verbranden van geperste kolenstof (eitjes)... Dit kon nogal stinken en was toen al zeer goed voor de uitstoot van CO²!

Herman haalde in zijn voordracht aan dat veel witloofboertjes er rijk of alleszins beter van zijn geworden, dit klopt volledig. Dit kan gestaafd worden aan de woningen die ze lieten optrekken.

Terug naar het verhaal van Jantje Witloof.

Zijn familie en aanverwante familieleden zetten in de eerste helft van de 20ste eeuw volop in op het kweken van witloof, toen enkel en alleen grondwitloof dat een zeer intensieve arbeid vroeg. Enkele van zijn kinderen en aanverwanten zijn geëmmigreerd naar het noorden van Frankrijk waar ze tot op vandaag nog ettelijke honderden hectaren enkel voor witloof laten bewerken.

Een leuke anekdote, na het 'placeren' van de witloofplantjes kwam de Franse tak van de 'De Pauws' elke zomer hun Vlaamse familie en vrienden opzoeken.

Dit was telkens weer een waar volksfeest in de kleine agrarische gemeente Letterhoutem, waar de 'Fransmans' kwamen pronken met hun Citroën Traction Avant en naar achteruit openende portieren. Deze taferelen herinner ik me nog zeer goed.

Echter in de late jaren 60 van vorige eeuw werd er steeds minder grondwitloof geteeld, dit was te wijten aan de zeer intensieve arbeid en ook door de industrialisering van Vlaanderen. Meer en meer kleine boertjes hielden het voor bekeken. Ook de Boerenbond speelde hierbij een grote rol door de druk die ze oplegden aan de 'grotere' boeren om witloofhangars te bouwen en het witloof op watercultuur te kweken. Vanaf de jaren 80 van vorige eeuw bleven er nog maar heel weinig over te wijten aan de grote financiële druk. De twee smidsen hielden het ook voor bekeken.

Vandaag blijven er in de hele regio van Zuid-Oost Vlaanderen nog zeer weinigen over, die deze lekkere delicatessen nog op de oude methode telen. Dichter bij ons in Deftinge is er nog een boerenfamilie waarvan de moeder afkomstig is van Letterhoutem die – naar eigen zeggen – de oude traditionele manier van telen nog steeds toepast.”

Winterdeken

In november, vroeg of laat, krijgen we te maken met de eerste nachtvorst. De teelt van vorstgevoelige groenten kan nog wat 'gerekt' door tijdig af te dekken, maar ook dat kan je niet eindeloos volhouden. Alleen de overwinteraars zoals prei, kolen, pastinaak, schorseneren, ... blijven eenzaam achter. Daarmee valt ook het doek over het actieve moestuinseizoen en maakt de tuin zich op voor een lange winterslaap. Laat in uw tuin nooit percelen kaal de winter ingaan. Indien je er geen groenbemester hebt op gezaaid, bedek de grond dan met organisch materiaal: afval uit de border of van de laat geoogste groenten, bladeren, mest, grove compost, ... Dit zorgt voor een winterdeken, waardoor niet alleen het onkruid geweerd wordt maar ook de bodem beschermd wordt tegen het uitspoelen van voedingsstoffen en mineralen. Het fungeert ook als overwinteringsplaats voor nuttige insecten zoals loopkevers, oormormen, ... die volgend seizoen zeer welkom zijn als opruimers van de bladluizen.

Zomerbloeiende knollen overwinteren

Ik wacht steeds tot de eerste (lichte) nachtvorst de bladeren van de dahlia's doet sneuvelen vooraleer de knollen uit de grond te halen en ze naar de winterberging over te brengen.

Dat kan je ook toepassen voor andere zomerbloeiers zoals canna, gladiolen en begonia's. Deze laatste heb ik wel al eerder binnengehaald en in de kelder ondergebracht. Ze stonden in pot, drijfnat door de vele regen die we gehad hebben. Ik heb geen goede ervaringen als dit al te lang duurt zonder dat de kluit eens uitdroogt. Nu dit stilaan wel het geval zal zijn, komt het moment voor de inspectie op eventueel rotte knollen. Verder opbergen zoals hierna beschreven.

- Probeer de dahliaknollen zo voorzichtig mogelijk te rooien om beschadiging te voorkomen. De kans is groot dat beschadigde knollen gaan rotten en dan andere gezonde knollen zullen aantasten.
- Knip de stengels terug tot een tiental cm boven de knollen.
- Indien u verschillende soorten hebt, zorg er dan voor dat u ze nog van elkaar kunt onderscheiden, tenzij u dat helemaal niet belangrijk vindt.
- Laat de knollen eerst opdrogen. Het gaat dan meestal gemakkelijker om de (meeste) aarde te verwijderen (zeker als ze in zware grond stonden).
- Plaats de droge knollen dan in een (isomo)bak of kist en bedek ze met voldoende turf, de stengels mogen er blijven boven uitsteken.
- Plaats dit op een droge, vorstvrije plek, bij mij is dit in een verluchte kelder. Verder kijk ik er meestal niet meer naar om. Pas in het voorjaar, vooraleer ik ze opnieuw aan de groei breng, bevocht ik voor het eerst de turf.

Een paar uurtjes werk voor jaren van genot

We hebben het hier al meermaals geschreven: kleinfruit zou eigenlijk in geen enkele tuin mogen ontbreken. Wie, omwille van plaatsgebrek, een keuze moet maken zou ik zeker aanraden om frambozen aan te planten. Ze zijn, als perceel- of tuinafboording, een goed alternatief voor een gewone haag. Ze groeien minstens even hard, vormen een dicht gordijn met decoratief blad (die grijze onderkant!) en je kunt er nog van eten ook!

Meng een flinke hoeveelheid compost of organische mest in de grond. Plant je frambozenstruiken op een rij, minstens 30 cm uit elkaar. Tijdens de groei kan je ze leiden langs en vastbinden aan een draad of steunen tussen twee parallelle draden. Frambozen zijn invasief en kruipen met hun wortels onder de grond verder. Het is dus nodig om ze tijdig een halt toe te roepen. Ook uitdunnen in de rij is nodig om mooie bessen te kweken. Koop ziekteresistente rassen en combineer zomer- en herfstframbozen. Als je beide aanplant eet je gedurende maanden frambozen. Interessante zomerframbozen zijn Tulameen (vroeg) en Glen Ample, bij de herfstframbozen zijn Polka (september), Fallgold (geel, zeer productief) en Autumn bliss (september-oktober) aanraders.

	<p style="text-align: center;"> HEDENDAAGSE NATUURLIJKE TUINEN </p> <p style="text-align: center;"> WATERMOLENSTRAAT 17, 9572 SINT-MARTENS-LIERDE (LIERDE) 054/42.35.27 0499/42.26.51 </p> <p style="text-align: center;"> ANNMUYLDERMANS@PROXIMUS.BE WWW.TUINARCHITECT-ANN-MUYLDERMANS.BE </p>
---	--

Opruimmachientjes

Eind oktober/begin november gaat de poort naar het paradijs voor onze kippen open. Ze krijgen dan toegang tot het gazon en de border. Ze ruimen met veel plezier allerhande slakken(eitjes), rupsen, larven, ... op. Later in de winter, in het zeer prille voorjaar, wordt de border verboden terrein omwille van ontluikend lentegenot. Ze zijn dan wel welkom in de moestuin omdat er op dat moment nog weinig instaat, wat we zelf ook lusten. En daar herhaalt het verhaal zich. Ieder stukje van de tuin wordt geïnspecteerd op mogelijk lekkers. Ontluikend onkruid maakt geen schijn van kans om te woekeren. Een aanrader voor wie het kan toepassen.

Gezien op de voordracht

De vraag (aan den toog) op de avond van de voordracht over witloof was: wie kent deze vrucht (zie afbeelding hiernaast)?

Ik niet (meer) hoewel ik er vroeger ooit al eens enkele van Marc gekregen had.

Het antwoord is de **pawpaw** of roomappel (*Asimina triloba*), een vrucht afkomstig uit het oosten van de Verenigde Staten. Het geslacht *Asimina* behoort tot de *Annonaceae*, de zuurzakfamilie, en is in deze tropische familie het enige winterharde geslacht (tot -25 °C in rusttoestand). De vier tot zes meter hoge bladverliezende boom of stuik kleurt in de herfst geelbruin.

De enkelstaande roodbruine, fluweelachtige hangende bloemen verschijnen van maart tot mei vóór de bladeren, en dit vooral op eenjarige twijgen. Ze zijn erg vorstgevoelig. Hieruit ontstaan de banaanvormige vruchten. Ze bevatten boonvormige niet-eerbare zaden en hangen alleen of in trossen. De eetrijpe vruchten zijn zeer aromatisch. De smaak houdt het midden tussen banaan, mango en ananas. Ze zijn rijk aan eiwitten en vitaminen A en C. Afhankelijk van het ras, zijn ze rijp vanaf half augustus tot oktober. Ze kunnen bij kamertemperatuur enkele dagen worden bewaard, in de koelkast een drietal weken.

De meeste variëteiten zijn niet autofertiel of zelfbestuivend. Voor een goede vruchtzetting is kruisbestuiving noodzakelijk, plant dus minstens twee verschillende rassen. In onze contreien is

handbestuiving met een zacht penseeltje zelfs aan te raden.

Er zijn heel wat bruikbare rassen. Om er een paar te noemen: 'Overleese' is een vroeg ras, 'Sunflower' een laat. Maar belangrijker, als je een nieuwe aanplant overweegt, is om geënte (container)planten aan te schaffen. De groei is veel beter, ze geven vroeger vruchten (soms al na 3 jaar) en ze rijpen ook beter in ons klimaat. Zaailingen geven pas na 6-9 jaar vruchten.

De pawpaw houdt van een goed vruchtbare, humusrijke, doorlatende, lichtzure grond (PH 5,5-7) in volle zon of halfschaduw, beschermt tegen gure wind. Bij jonge planten moet de wortelhals tegen de volle zon beschermd worden door bv. aan de zuidkant een lage bladhoudende heester aan te planten. Maar oudere planten groeien en produceren beter in de volle zon. Na het aanplanten de twijgen lichtjes inkorten bevordert de hergroei. Ook tijdens de opkweek snoei je best zwakke afhanginge twijgen weg omdat deze fruitsoort zijn vruchten draagt op jong hout. Bladeren en takken bevatten een sterk anti-kanker element (sterker dan bij *Taxus baccata*)

Kleinveetentoonstelling door 'Braekelclub Nederbraekel'

De jaarlijkse kleinveetentoonstelling van 'Braekelclub' (www.braekelclub-nederbraekel.be) gaat dit jaar (hopelijk wel) door op zaterdag 11 (10-22h) en zondag 12 (10-17h) december. Iedereen is van harte welkom in het sportcomplex "Averbo" op het Riedeplein 15B te Brakel-Michelbeke.